ŚVOBODA ĆВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 62. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 5, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го КВІТНЯ 1989 Ч. 62. РІК XCVI.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ ЗРОБИЛА ПЕРЕВІРКУ СТАНУ УНСОЮЗУ

Контрольна Комісія під час засідання. Сидять (зліва): о. митрат С. Біляк, С. Гавриш, адв. Н. Олесницький, інж. А. Дорошенко. П'ятий член КК Л. Філь був професійно перешкоджений і не брав участи у перевірці.

Джерзі Сиmі, Н.Дж. — Минулого тижня, від 29-го до 31-го березня ц.р. тут у приміщеннях Головної Канцелярії Українського Народного Союзу та його видавництва відбулася річна перевірка майна, діловодства і організаційного стану та Союзівки Головною Контрольною Комісією напередодні чоргових річних нарад Головного Уряду, які згідно із традицією, відбуваються переважно в травні на власній культурно-відпочинковій оселі Союзівці.

Перевірку, яка включає усі департаменти, видавництво „Свобода" і Союзівку перевели: Фінансовий відділ інж. Анатолій Дорошенко, Рекордовий і Організаційний — Степан Гавриш, Видавництво „Свобода" — о. митрат Степан Біляк, Союзівку — адв. Нестор Олесницький.

Про вислід перевірки Контрольна Комісія звітуватиме на річних нарадах Головного Уряду УНС, а загальні ствердження та заклик Комісії буде опублікований у виданнях УНСоюзу „Свободі" і „Українському Тижневику".

Відправили Богослужбу за президента самостійної України

Київ (УЦІС). — В неділю, 12-го березня ц.р., на Байковому цвинтарі в Києві була відправлена Богослужба з Панахидою на могилі проф. Михайла Грушевськго, визначного історика і президента Української Народної Республіки 1918 року. Отець М. Гаврилів, священик УКЦ, відправив заупокійні Богослужби. Співав невеличкий хор. Присутніх було около 100 осіб. На могилі покладено квіти і запалено свічки.

В Чикаґо відбудеться літературний вечір Л. Храпливої

Чикаґо (В. Боднарук). — В суботу, 15-го квітня ц.р., в приміщенні Українського Інституту Модерного Мистецтва о год. 7-ій вечора відбудеться літературний вечір на пошану письменниці Лесі Храпливої, яка прибуде з Лондону, Канада.

Слово про письменницю виголосить мгр. Надія Л. Хойнацька, а вірші письменниці виконають учні Школи Українознавства в Чикаго. Вечір влаштовують Інститут Модерного Мистецтва та 84-ий Відділ СУА.

Л. Храплива також візьме участь у зустрічі з українською громадою Чикаґо та Управою Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради СКВУ, яка відбудеться в той же день, в 2-ій год. по полудні в Культурному Осередку. Л. Храплива була вибрана секретарем СКВОР в листопаді 1988 року на з'їзді СКВУ в Торонто.

У МОСКВІ ВІДБУЛОСЬ ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО

Москва (УЦІС). — В неділю, 19-го березня ц.р., в Москві відбулося дуже успішне Шевченківське свято, в якому взяло участь около 800 людей. Програму виконав львівський ансамбль „Не журись". Свято відкрилося „Заповітом" Шевченка, що його публіка заслухала стоячи. Виступали з доповідями письменники, що прибули з Києва — Ю. Мушкетик і І. Драч.

На прохання публіки вони теж розповідали про зустріч з Міхаїлом Ґорбачовим в Києві. Під час зустрічі зайшла розмова про українську національну символіку — герб і прапор. Ґорбачов сказав, за словами письменників, що тепер не варто тими символами дразнити людей, це ж бо символи Петлюри і Бандери. Потрібно наперед піднести національну свідомість населення та відроджувати Україну Довженка і Скрипника, — радив Ґорбачов.

ВІДПРАВИЛИ ПАНАХИДУ ЗА Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Київ. — Як повідомляє аґентство РАТАУ, у Володимирському катедральному соборі в Києві була відслужена Панахида за видатного українського поета, художника і мислителя Тараса Шевченка. Її відслужив Митрополит київський і галицький Філарет.

Звертаючись до присутніх, Митрополит Філарет відзначив, що вклад Т. Шевченка в розвиток української літературної мови і культури надзвичайно важливий і не менш цінний, ніж вклад Пушкіна у російську. Екзарх сказав, що Т. Шевченко був сином Православної Церкви і у творах своїх вислітлював ті ідеали християнства, ідеали любови до людей, до правди і справедливости, які і тепер так потрібні людям. Його твори наповнені прагненнями до правди і соціяльної справедливости.

Тарас Шевченко був великим українцем і мав велику любов у серці також до інших братніх народів. Тому 175-річчя з дня народження Т. Шевченка широко відзначається по всьому Совєтському Союзі, в тому числі в Казахстані, де Т. Шевченко відбував заслання.

На заклик екзарха присутні внесли пожертви на оновлення експозицій музею Т.Г. Шевченка у Каневі на Тарасовій горі.

Митрополит Мстислав відвідав країни Південної Америки

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (А. Волинець). — У четвер, 29-го березня ц.р., після майже місячного перебування в Південній Америці, повернувся до ЗСА Блаженніший Митрополит Мастислав.

Метою подорожі Владики Мстислава була канонічна візитація осередків УАП Церкви в Арґентині, Бразилії і Параґваю. Супроводжали Владику Митрополита у цій подорожі кандидат на правлячого єпископа Південно-Американської Епархії УАПЦ Єпископ Паісій й ієромонах Єремія.

Крім відвідин окремих колоній, що мають власні церкви, найбільш многолюдні відправи відбулися в Буенос Айресі в Арґентині, в Енкарнасіоні і Фрамі в Параґваю та в катедрі св. Димитрія в Куритибі у Бразилії. Оздобою цих відправ були парафіяльні хори, що складалися переважно з добре зіспіваних співаків, якими керували досвідчені диріґенти. Другою зворушливою оздобою цих відправ була чисельна приявність на них дітей і молоді, які приступали до Св. Причастя.

Крім відвідин парафій в окремих колоніях у їхніх церквах, Владика Мстислав мав чимало зустрічей з членами окремих громадських організацій, на яких виголошував доповіді про сучасні всесвітні події взагалі, а в Україні зокрема. Мав Владика Митрополит також зустрічі і з окремими церковними ієрархами. В Буенос Айресі зустрівся він з Владикою УКЦеркви Андрієм Сапеляком, з яким відбув довшу розмову про українські церковні проблеми. В Буенос Айресі зустрівся Владика і з Екзархом Вселенської Патріярхії Митрополитом Геннадієм, який висловив Владиці велике признання за його труд на благо всього вселенського православ'я. Митрополит Геннадій промовляв крім того двічі до вірних УАП Церкви — при кінці Служби Божої в катедрі св. Покрови в Буенос Айресі і на громадському обіді. В одному і другому випадку він закликав присутніх до зміцнення в собі любови і патріотизму до рідної їм Православної Української Церкви-страдниці.

Зокрема цінною була зустріч нашого Митрополита Мстислава з Екзархом Сирійської Патріярхії на Південну Америку, Митрополитом Ігнатієм. Ця офіційна зустріч відбулася в Сан Павльо в Бразилії, у чудовій резиденції Сирійської Патріярхії. Тривала вона понад дві години. Владики всебічно обговорили сучасний стан вселенського православ'я та ствердили неодзовність якнайскоршого скликання вселенського пра-

(Закінчення на стор. 4)

ДОПОВІДЬ О. Р. МІРЧУКА

Ню Йорк. — Тут в п'ятницю, 7-го квітня ц.р., о год. 7-ій вечора заходами Українського Літературно-Мистецького Клюбу відбудеться доповідь о. Романа Мірчука, пароха церкви свв. Петра й Павла в Джерзі Сиmі, п. н. „Сучасний стан Української Католицької Церкви в Україні". Доповідь відбудеться в Домі Українського Визвольного Фронту, 136 Друга авеню.

„ОСЛАВ'ЯНИ" ВЖЕ ПОЧАЛИ ТУРНЕ

„Ослав'яни".

Сиракюзи, Н.Й. (І. Гвозда). — У четвер 30-го березня ц.р., у повеликоднім тижні, точно о год. 3-ій по полудні, неначе із-за хмар, нарешті появилися довго очікувані наші молоді, а так вже дуже заслужені, артисти, члени уескатівського ансамблю пісні і танцю „Ослав'яни" з Мокрого, з Лемківщини.

Традиційним українським привітом, з великим душевним напруженням, стрічаєм трудолюбного голову УСКТ мгра Євгена Кохана, завдяки якому навіть в найтяжчих обставинах існує і розвивається українська культура в Польщі, чого „Ослав'яни" являються найкращим доказом, а відтак хореографа Євгена Могилу та талановитого у мистецькому слові господаря Богдана Сюдрика. Невимовною приємністю було стрінути юначок і юнаків із многостраждальної Лемківщини. Вони повним засягом їхнього зору і ума старалися все схопити, все собі усвідомити і виобразити собі зміст і форми живої Америки, в якій вони так раптово опинилися — немов в казці — а що було для них так довго лише буйною уявою. Обнялися

(Закінчення на стор. 3)

Друкують „Географічну Енциклопедію України"

Київ. — Як уже повідомлялося, в Україні протягом 1989-1991 років вийде друком „Географічна Енциклопедія України" (ГЕУ), в якій вміщено 900 різноманітних кольорових карт, серед них карти усіх областей і адміністративних районів республіки, детальні пляни найбільших міст.

У статтях про області, райони, міста та селища міського типу крім географічної довідки подано ще й краєзнавчий матеріял. Тобто відомості про пам'ятки природи, культури, історії, архітектури, (в тому числі про церкви, фортеці, собори, монастирі).

В енциклопедії є оглядові та теоретичні статті, що висвітлюють досягнення географічних наук у республіці, сучасні методи географічних досліджень, відомості про різноманітну і мальовничу природу України; зокрема про рівнини і гори, карстові печери, великі і малі ріки, численні озера та лимани, особливості клімату, ґрунтів, рослинний і тваринний світи, своєрідність ландшафтів та багатства надр.

Належне місце відведено питанням навколишнього середовища, знищенню лісів України та проблемам запасів води. Наприклад, сьогодні в Україні 73,000 водотоків, серед них понад 130 маленьких річок довжиною не більше 100 км., а щодо запасів води на душу населення Україна займає одне з останніх місць серед республік Совєтського Союзу.

В енциклопедії також можна знайти інформації про галузі народного господарства, республіканські економічні зв'язки і інше. До статтей додано 2,000 ілюстрацій і бібліографічні довідки. Є там матеріяли про вчених-географів, як наприклад, академіка Степана Рудницького, про якого майже нічого не друкувалося після 1934 року, коли його було репресовано. С. Рудницький очолював Інститут картографії і географії, працюючи у Львові і Харкові. Його спадщина є дуже цінною для України.

В енциклопедії поміщено матеріяли дослідників інших національностей, діяльність яких в різний час була пов'язана з Україною, серед них французький інженер Г. Боплан, який у XVII столітті, перебуваючи на службі у польського короля, 17 років займався спорудженням фортець на Україні та зробив її перший географічний опис і склав карти. Україна входила тоді до складу Речі Посполитої.

Ціна трьох томів „ГЕУ" — 24 карбованці. Замовлення можна надсилати книготорговельним фірмам, які торгують совєтською літературою і мають зв'язки з об'єднанням „Міжнародна книга".

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИК УРЯДУ ГАЇТІ, виступивши на пресовій конференції заявив, що декілька збунтованих старшин армії намагалися перевести переворот. Вони схопили теперішнього керівника військової хунти і президента Гаїті ген. Проспера Авріля але, урядове військо, льояльне до уряду і працівники державної служби безпеки, відбили наступ і перехопили колону автомобілів, у якій знаходився також схоплений генерал. Збунтовані військовики хотіли, правдоподібно, вивести Авріля за кордон і проголосити керівником держави іншу особу. Урядове радіо й телевізія не пояснили, як було зорганізовано спробу перевороту і як урядові вдалося її зліквідувати, але американські джерела кажуть, що ген. П. Авріль не постраждав і далі залишився керівником хунти і держави.

ІЗРАЇЛЬСЬКІ ЗАСОБИ МАСОВОЇ інформації повідомили, що більшість ізраїльців є проти всяких переговорів з Палестинською Визвольною Організацією. На підставі переведеного опиту, опубліковано до речі також в газеті „Ню Йорк Таймс", велика більшість запитаних висловились проти переговорів уряду з ПВО. Ці опити були, правдоподібно , зумисно опубліковані напередодні приїзду прем'єр-міністра ізраїльського уряду Їцака Шаміра до Вашінґтону на переговори. В Єрусалимі знають, що Адміністрація президента Джорджа Буша буде настоювати на започаткуванні розмов з палестинцями і на полагодженні палестинського питання.

ПРЕЗИДЕНТ КОМУНІСТИЧНОГО уряду в Афґаністані Наджібулла похвалився, що його військові частини розірвали кільце окруження міста Джалялябаду антикомуністичними повстанцями-муджагедінами і розпорошили партизанські частини. Радіо з Кабулю повідомляє однак, що повстанці продовжують обстрілювати Джалялябад з ракет і далекосяжних гармат. Кореспондент аґентства Ассошіейтед Пресс інформує з Кабулю, що об'єктивно кажучи, жадна сторона ще не здобула рішаючої перемоги.

КОРЕСПОНДЕНТИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ з Бонну, що Ізраїль відмовився від закупу західньонімецьких підводних човнів типу „Дельфін". Це рішення нібито було прийняте в останній хвлинії генеральним штабом армії і схвалене кабінетом прем'єр-міністра Їцака Шаміра. Причиною відмови мали б бути фінансові труднощі. Ходять однак чутки, що Ізраїль змінив свою думку тільки тому, що ЗСА пообіцяли продати йому подібні човни за багато нижчу суму.

ГАЗЕТА „ПРАВДА", ОРГАН ЦК КПСС, тільки кілька днів по виборах призналася, що Боріс Єльцин, колишній перший секретар міського комітету компартії, який виграв вибори великою більшістю голосів проти партійного сталевника, користується широкою підтримкою москвичів і взагалі населення країни. У передовій статті, опублікованій в неділю, 2-го квітня ц.р., знову говориться, що вибори до Конґресу народних депутатів, які відбулися в неділю, 26-го березня, показали, що виграли в першу чергу прихильники політики гласности і перебудови. У випадку Єльцина „завинили", на думку „Правди", партійні керівники, які дуже відкрито опонували до його кандидатури і тому збільшили кількість голосів в його користь майже на 90 відсотків. Як ніколи перед тим, голосуючі хотіли показати, що вони, а не хтось інший, рішають про вислід виборів. Закордонні кореспонденти також інформують про відносно мало спроб підфальшовування голосів.

ПОМІЧНИК ГЕНЕРАЛЬНОГО секретаря Організації Об'єднаних Націй Маррак Ґулдінґ, відбуваючи поїздку по багатьох країнах на Близькому Сході, заявив, виступаючи в столиці Іраку, що в останньому часі почали зростати провокативні порушення мирового договору, підписаного між Іраком й Іраном за посередництвом ООН. „Я не хочу сказати, що існує небезпека нової війни в цьому районі світу, але всякі порушення договору можуть загострити ситуацію, а навіть допровадити до військових сутичок", — заявив Ґулдінґ на пресовій конференції.

ДЖ. БУШ ЗАКЛИКАЄ ІЗРАЇЛЬ ЗАКІНЧИТИ ОКУПАЦІЮ АРАБСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Вашінгтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш відбув у понеділок, 3-го квітня ц.р., довшу розмову з президентом Єгипту Госні Мубараком, а пізніше заявив, що ЗСА і Єгипет однозгідно прийшли до висновку, що вже найвищий час, щоб Ізраїль закінчив окупацію арабських земель. Обидва президенти погодилися також, з ідеєю скликання міжнародної конференції, яка здається одинока могла б вплинути на зміну ситуації і взагалі на замирення в цій частині світу.

Розмовляючи з кореспондентами після одногодинної розмови з президентом Г. Мубараком, Дж. Буш перший раз під час короткого періоду свого урядування на пості Президента ЗСА, поділився з журналістами своєю думкою відносно полагодження близькосхідніх питань, в тому і питання Палестини. Його політична лінія в цьому питанні хоч небагато різниться від лінії попереднього президента Роналда Реґена, в його виясненні і настирливості кореспонденти побачили більші вигляди на полагодження складного питання і більшу рішучість у відношенні до Ізраїля на передодні приїзду до Вашінґтону прем'єр-міністра Їцака Шаміра.

„Уряди ЗСА і Єгипту погодилися на спільне забезпечення екзистенції незалежної держави Ізраїль, і у випадку потреби спільно виступлять проти кожного, що захоче зруйнувати мир на Близькому Сході проповідуванням ліквідації Ізраїля, як держави, — заявив Президент Дж. Буш і підкреслив, що окупація чужих територій не може тривати вічно і ніхто немає права привласнювати собі чужу землю". Окупація, на його думку, може тривати тільки певний період часу. Він свідомий того, що багато справ, які є спільними цілями для ЗСА і Єгипету, не будуть сприємливими для Ізраїля. Тоді коли попередня Адміністрація заохочувала Ізраїль мирно полагодити територіяльну справу з арабами, вимога Дж. Буша є більш виразна, більш спрецизована і, здається, незмінна.

Президент Г. Мубарак задоволений не тільки розмовою з Дж. Бушом, але його публічною заявою зробленою на часі. Очевидно, Мубарак і Буш вважають несприємливою пропозицію Ї. Шаміра про льокальне відбуття виборів на окупованих землях і вважають такі вибори нереальними під теперішню пору.

Політичні спостерігачі вважають, що проблема окупованих земель починає набирати більш реальної форми з чого вдоволені не тільки арабські країни, але й ті, які хотіли б бачити полагодженою справу Палестини і підписання мирового договору на Близькому Сході.

В Мадярщині вперше відсвятковано національне свято

Будапешт, Марядщина. — Як інформує німецьке пресове аґентство, цього року вперше відновили в Мадярщині святкування національного свята в середу 15-го березня, так як це було давніми роками.

Від закінчення Другої світової війни державним обов'язковим святом була річниця жовтневої революції 7-го листопада. В останніх місяцях мадярський парлямент рішив більшістю голосів, що починаючи 1989 роком в цілій Мадярщині загальним національним святом буде день 15-го березня. В березні 1848 року розпочалася в Мадярщині національна революція, яку однак здушила австрійська монархія.

Рішення членів парлямен ту не святкувати в майбутньому жовтневу революцію, це ще один доказ „освободження" з-під совєтських впливів.

В АМЕРИЦІ

РИНОК ПАЛЬНОЇ пів-автоматичної зброї процвітає в ЗСА, не зважаючи на недавню заборону спроваджування такої зброї з-за кордону для розпродажу в країні. Бо заборона заряджена Бюром алькоголю, тютюну та зброї не зробила жадних заходів в цій справі щодо виробників цього роду зброї в ЗСА й це, як виглядає, тільки посилило внутрішній ринок. Згідно зі статистикою Крайової стрілецької асоціяції, в ЗСА 20 до 30 міл. громадян є власниками якогось рода пів-автоматичної пальної зброї. Отже й не диво, що, не зважаючи на зріст вбивств, ппрохання поліційних чинників про заборону всякої зброї приватним особам чи більш строгі реєстраційні вимоги не знаходять належної підтримки.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗУСИЛЛЯ багатьох осіб та стейтових і федеральних властей, зупинити занечищення берегів сотні малих островів у затоці Прінс Вілліям на жаль не вдається. Знавці твердять, що шкоду яку заподіяв розлив нафтової ропи з нафтоналивного й застряглого на пісводних скелях судна Екзон Вальдез в затоці, зокрема для рослинного та тваринного світів цього природного заповідника, ще не скоро буде можна збагнути, хоча наочні факти вже й тепер показують картини загибаючих заоливлених птахів та звірят, а шкоди для риб і підводної рістні покажуться щойно в майбутньому. Губернатор Аляски Стів Ковпер заявив, що коли фірми видобування оливи у найближчому часі не зроблять належних заходів щоб запобігти таким катастрофам в майбутньому, то він закриє зовсім нафтопровід, що проходить з півночі на південь Аляски.

ЗГІДНО ЗІ ЗАЯВОЮ адвоката колишнього президента Роналда Реґена, колишній президент відмовився зізнавати в судді як свідок оборони в справі підполковника Олівера Норта. Відмова базується на питанні леґальности такого свідчення колишнього президента. В кожному разі його адвокат Тіодор Олсон заявив, що до тієї пори, поки адвокати підполковника О. Норта не докажуть понад всякі сумніви, що колишній президент має такі відомості, які є необхідними для оборони та яких не можна деінде дістати, ніхто не може його силувати до зізнань. Цієї самої думки є й Департамент справедливости.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ Верховний Суд ЗСА одноголосно вирішив, чи радше ще раз підтвердив, що американська Конституція забезпечує для кожного право релігійної свободи й це включає також формальні релігійні доктрини даного віроісповідання. Це рішення Верховного Суду ЗСА було потрібним для підтвердження однієї судової справи у стейті Іллиной, де чоловіка звільнили з праці за те, що не хотів працювати в неділю, а опісля не признано йому безробіття, бо це не є вимогою його Церкви. Він натомість твердив, що він є християнином і неділя є його днем відпочинку, згідно з його релігійним вченням.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ґорбачов у Гавані

Коли писані ці рядки, то генеральний секретар Компартії СССР, він же президент совєтської імперії, Міхаїл Горбачов перебуває у столиці Куби Гавані, куди прилетів у минулу неділю, 2-го квітня ц. р. з триденними відвідинами. Поліція дістала наказ зігнати на вулиці Гавани півмільйона осіб, а Фідель Кастро і Ґорбачов перед газетними і телевізійними фотографами обіймалися і цілувалися. Але всі коментатори у широкому світі одностайно стверджують, що стрінулися представники двох взаємосуперечних напрямків сучасного комунізму. Міхаїл Горбачов прийшов до переконання, що санувати хвору економіку можна тільки шляхом лібералізації усієї системи. Фідель Кастро стоїть на становищі інтеґрального марксизму з основним принципом однопартійности та централізації в руках уряду всієї продукції і розподілу. До Гавани подалися десятки, якщо не сотні найвидатніших журналістів-коментаторів. Але ледве чи вони дізнаються правду про те, що говорили в чотири очі ті два комуністичні вожді. Ґорбачов і Кастро символізують своїми прізвищами два напрямки комунізму, але один одному потрібний.

На Кубі харчова криза дійшла до такого ступеня, що там також завели карткову систему. Куба отримує від Совєтського Союзу щорічну допомогу у висоті найменше 5 більйонів дол. та завинила вже Москві 6 з половиною більйонів і найменше тільки само західнім країнам. Найбільшим відборцем кубинського цукру — головного продукту Куби є СССР. Втратити такого опікуна і добродія і такий ринок збуту — це для Куби катастрофа. Знову ж Ґорбачову потрібний Кастро і потрібна комуністична Куба, бо це неначе фортеця комунізму і всі опоненти Ґорбачова в Компартії СССР є звеличниками Кастра. Ґорбачов — інтеліґентніший, мудріший та зручніший за Кастра — ніколи прилюдно його не критикував. Але Кастро не був такий картузійний супроти свого добродія. За твердженням „Ню Йорк Таймсу" з 2-го квітня Кастро висловився перед журналістами іронічно: „Перебудова для Горбачова — це його друга жінка. Я не хочу туди втручатися".

Проте водночас Кастро здає собі справу, що йому таки загрожує якщо не повна втрата допомоги від Москви, то значне зменшення її. Тому він намагається з'єднати собі приятелів у Південній Америці і вживає заходів, щоб Кубу прийняли до Европейської економічної спільноти. Він поїхав на інавґурацію нових президентів до столиць Еквадору, Мехіко і Венесуелі. Але коньюнктура для Кастра, репрезентанта збанкрутованої ідеї „пролетарського інтернаціоналу", безкласового суспільства і революції пролетаріяту проти капіталізму — коньюктура для апостола такої ідеології значно погіршилася.

Фідель Кастро різними каналами старався намовити американський Уряд, щоб нав'язати розмови, які довели би до відновлення дипломатичних взаємин, но і відкриття для Куби американського ринку збуту. Новий державний секретар Джеймс Бейкер заявив прилюдно: покращання відносин з Кубою залежить від привернення на Кубі прав людини та припинення Кубою активної ролі в постачанні Нікараґуа зброї і грошей. Сам президент Джордж Буш звернувся листом до Міхаїла Горбачова, щоб той вплинув на Кастра у цих двох справах, що їх навів Бейкер. Становище Уряду Буша до Горбачова залежить також від дальшої поведінки СССР супроти Куби й Нікараґуа. Тому й Буш не квапиться із зустріччю на вершинах з Горбачовим.

Можна здогадатися, що наслідки будь-якого договорення між Ґорбачовим і Кастром виявляться щойно після довшого часу. Годі сподіватися, щоб настав між ними розкол, хоч як вони різні своїм віком, психічною й ідеологічною настановою, проте обидва комуністи і обидвом їм залежить, щоб зберегти в будь-якій формі комунізм. Треба сумніватися, щоби Ґорбачову вдалося захитати Кастра в його поглядах. Фідель Кастро має 61 рік — у такому віці людина не змінюється. Панує на Кубі понад 30 літ. Коли закордонний журналіст запитав його, чи не думає він перевести на Кубі вибори, він обурився, мовляв, кубинський нарід висловив свою волю 30 років тому і своєї думки не змінив. Велика кубинська еміґрація з своїм центром на Флориді, ненавидить Кастра. І по нинішній день мститься помилка Джана Кеннеді, який допустив до невдачі приготованого Айзенгавером десанту кубинського леґіону та згодом зобов'язався перед Хрущовим, що в заміну за відкликання ракет з Куби, Америка ніколи збройною силою не ліквідуватиме режиму Кастра.

Володимир Яців

ПОЛОЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОЇ ОПОЗИЦІЇ У ПНР

II.

У такій ситуації в інтересі влади є прийняти такі зміни в системі, які забезпечували б суспільній опозиції політичні і господарські права. Диктаторська влада генерала повинна зректися репресійних засобів, що були стосовані в періоді сталінізму, а ввести такі зміни, які дали б користь усім громадянам країни. З точки бачення опозиції ці потягнення на відтинку господарської політики дають можливість веґетувати, а не розв'язувати проблеми кризи, і тому для добра країни потрібний є плюралізм на господарському і суспільно-політичному відтинках, розв'язка якого лежить в інтересі суспільної опозиції і тоталітарної влади. Історичні досвідчення з 1980 року показали, що підставові домагання відносились до свободи зібрань і свободи вислову, і треба ствердити, що на цьому відтинку також наступив поступ. Але цей позитивний крок уряду наступив тому, бо суспільство ці права собі здобуло і далі ними користується, і тому нова пов'язується питання, чи влада прийме такий стан, чи відновить репресії супроти суспільно-політичних активістів.

Можна передбачити, що уряд прийме такий стан тому, що досвідчення вісімдесятих років, як теж рух „демократизації" у совєтській імперії причиняться до такого рішення. Суспільний плюралізм, — кажуть політичні критики — не відкидає політичного монополю, але звужує його монопольну силу влади. Він занехає політичного монополеві певну систему згоди, договорення, тому, що реалізація польського суспільного плюралізму переводиться в життя при прийнятті певного підставового уступку, який спирається на резиґнації з плюралізму політичного.

У зв'язку з цими суспільними рухами спротиву, деякі політичні аналітики ставлять питання, яке відноситься до леґалізації політичних партій. На підставі сьогоднішнього становища уряду Ярузельського тяжко було б повірити в якісь уступки уряду, які послабловали б сили монопольної влади. Політичний плюралізм означає впровадження ринкової гри за владу (вільні вибори), а така демократична система не дає гарантії затримання теперішнього монопольного стану і тому не має чого сподіватися засадничих змін в соціялістичній системі московського зразка. Можна сподіватись, що влада прийме так званий плюралізм експресії, що означає положення в якому суспільство не тільки вільно в рідний спосіб думати, але також вільно їм висловлювати це, що думають. Мислити політично можна і висловлювати свої погляди можна, але бути активним в інституціях чи політичних партіях не можна. Цілллю польської опозиції є розвиток плюралізму суспільного і господарського, при резиґнації з плюралізму політичного.

Встановлення польського плюралізму мусило б означати обмеження ролі уряду, і тоді від укладу сил залежатиме роля і значення цих нових організацій і інституцій, але підставою мусить бути їхня незалежність від диктату партії і уряду. Можна твердити, що це все замало і не становить реалізації аспірацій поляків, тому що їхні аспірації висловлені простим домаганням, а це свободою і незалежністю. Натомість реалізм політичного мислення, цей реалізм років вісімдесятих, основується у тому, що визнає правдиву систему політичну, як також реформування цієї політичної системи.

Однак мусимо сказати, що в суспільній опозиції існують групи менше політично виробленi, але є також суспільно-політичні групи, поділені ідеологічно. Неґативні наслідки такого ідеологічного поділу мають вплив на різні впливові опозиційні кола, ослаблюючи їх в боротьбі за осягнення визначних цілей. Такий поділ є передусім невигідний, у зв'язку з становищем костьола. Неясності ідеології улегшують коекзистенцію з урядом, як також з важним арґументом у нормалізації стосунків між Церквою, а державою.

Останні потягнення партії і уряду генерала Ярузельського позначились розумними рішеннями на відтинку внутрішньої політики, які повинні йти в добро країни. Переговори за округлим столом, що почались 6-го лютого ц. р., в яких брали участь представники „Солідарности" і уряду, відбулися, не зважаючи на різні перешкоди з боку Польської З'єдиненої Робітничої Партії (ПЗРП), так званого „Бетону", як теж зі сторони молодших членів „Солідарности" противників політики угодової Л. Валенси. Прихильники Л. Валенси і сам лідер, є переконані в тому, що ці переговори повинні бути успішні.

Однак деякі офіційні представники на переговорах округлого стола від товариства „Солідарність" є цього переконання, що їхні сподівання на осягнення ширшого компромісового договору, який започаткував би демократизацію на багатьох відтинках суспільно-політичного життя, є не до зреалізування через неуступчивість уряду. Домагання представників на свободу організацій, на реформу законів, на льокальне самоуправління, і на демонополізацію засобів масової інформації натрапляють на сильний спротив.

Деякі домагання прийняв уряд, однак багато точок домагань запропонованих „Солідарністю" відкинено. Уряд дав згоду на видавання опозиційного тижневика, на одну і півгодинну радіопрограму, і на півгодини телебачення, але тільки раз у тижні. Такі „уступки" уряду Ярузельського не дають суспільній опозиції можливости вирішувати життєві проблеми польського народу, зв'язані з перманентною господарською і суспільною-політичною кризою. Тому акцептування домагань суспільної опозиції, на чолі з підпільною спілкою „Солідарність", може у великій мірі причинитися до оздоровлення країни на відтинку суспільно-політичному і господарському.

Іванна Савицька

Страшний суд

Задумав Господь зробити генеральну пробу останнього, страшного суду, й покликав до себе чималий гурт людей, які ще живі, активні, здорові, чи в старшому, поважному віці дожидають справжнього, Господнього вироку.

Зібрались оті душі перед престолом Бога, і чекають на Його слово.

— Мої, дорогі! — сказав Господь. Я дав вам Десять Божих Заповідей. Я вказав на головні гріхи, на гріхи, взиваючі до неба о пімсту. Ану, приступіте до мене по черзі, щоб я міг розглянути стан ваших душ вже тепер, коли ви ще ходите по отій широкій і животворчій землі. Пам'ятайте, що я Добро й Милосердя, — а не Кара.

Першою підійшла до Господа дуже заслужена пані, чепурна, елеґантна, в капелюшку з оксамиту, зі свіжою зачіскою, що сивими хвилями красила достойне чоло.

— То ви, пані добродійко, Олено (з Філядельфії)? Вибачте, дорога, що так довго затримую вас на стійці. Хтось із побожних людей мусить дожити ста років. Хтось мусить повнити добру, суспільну службу, слати пачки до Бразилії і слати гроші до Польщі. Так, так. Я був голодний, і ви мене годували, був спраглий, і ви мене напоїли, й приодягли, й у в'язниці, у Львові відвідали. Вам, шановна, дорога до мене відкрита в слушний час"...

І підійшов до Творця муж гуцульського роду, вельми заслужений. Стояли в постолах і тримаючи сонце в крисані, він поклонився Богові аж до самої землі.

— „Сокотиси, Михайле", — сказав Господь чистим, гуцульським діялектом. Бережи палітру „аки" ока. Я дав тобі дар творити пестрі полотна, й перейти в історію малярства великим мистцем-кольористом. Я дав тобі два таланти, а ти віддав мені вісім. Дяка тобі за це. А Чершньовського ти не забрав зі собою до неба?

— Ні, Господи, не забрав, бо він ще диригує в ОМУА, у Ню Йорку.

— „Блаженні мистецтвотворці, бо вони красою Божою насититься...

І відкрилися небесні ворота, й душа Михайла Мороза злинула простісінько на Стетен Айленд.

З боку скромно стояла душа Олега Володимира Іванусіва, автора книги-альбому „Церква в руїні".

І Бог сказав: — Я тебе зроблю небесним фотографом, і ти будеш хранителем райської архітектури. Всіх тих, хто причинився до видання цієї унікальної книги, нагороджу золотою медаллю.

І відчинилося небо й мистецька душа Іванусіва злетіла до Едмонтону в Канаді.

— „Приходь, приходь", — сказав Господь до круглої, рожевої пані. Ти завжди в поганій програмі тримаєш. У дощ, у бурю ви ніколи не щебечеш до мікрофону горобчиком, куєш зозулькою, виспівуєш соловейком, скиглиш чайкою для „всіх і вся". І дотепер (добрі) й коментарі політичні свого мужа сорок років вислухуєш. Велике признання маєте, люби, від мене. Ти співуча душе називає „Charming Hostes", — чи не так?

Скромна душа вклонилася Богові, й спурхнула голубкою до Чикаґо.

— О, то ти Олександре, мій любий сину! А що чувати в Джерзі Сити? Ти колись елевейтором у банку по високих поверхах гасав, і скоро перескочив за бюрко. Співаєш у церковному хорі, баском співаєш, двигаєш-носиш ближнім своїм харчі, пакунки таскаєш на пошту. А на Свят-Вечір ставиш на стіл ялиночку, кладеш вертеп, світиш воскову свічку й самотньо зустрічаєш Різдво.

— „Блаженні, що сумують, вони бо потішаться у небі.

І відкрилися двері на світ і Олександер, зійшовши по драбині, опинився у будинку Павла Гука, над Гадсоном.

І Бог далі сказав:

— Будь поздоровлена пта холюбна й білколюбна душе! Чи пророк Ілія твоя родина?

— Гадаю, що так, — але дуже, дуже далека...

— І Господь, успіхнувшись, почав декламувати:

Мені тринадцятий минало,
Я пас ягнята за селом ...

— Ні, Боже, в тринадцять років я вже рахувався студентом гімназії у Перемишлі. Тато платив горіхами з нашого, плодючого саду.

— Правду кажеш душе, ти вже тоді цікавився політикою, а чому ж не закінчив студій права?

— В холодну посадили заборзгодно, от чому? А УТҐІ, Отче, то не шкода? Там всяких мудрощів навчали. На машинці гримаю, аж гук гуде.

А Бог сказав:

— І собачки аж дві придбав уе Америці, на проходи з ними ходив, аж одна, уже старенька, найшла споччинок в „офісі" д-ра Федчняка.

Сказавши, — Господь закрив протоколи Іллі, поставив на них печатку і відпустив переляканну душу до Бервину.

І станули перед Богом самі достойні особи, з політичного, наукового, громадського й мистецького світу. Господь довго дивився на них, щось міркував у своєму всезнаючому умі, а потім сказав таке:

— Ви сіль землі, й ви є світло для світу, але Тома Кемпійський, монах, автор твору „Наслідування Христа" пише таке: коли маєш у собі щось доброго, подумай, що інші можуть бути ліпшими. Заховай отже покору. Не зашкодить, коли цінищ себе нижче від інших, але зле буде, коли винесеш себе понад ними. Пам'ятай, що гордість і зарозумілість — це головні гріхи. Горді янголи опинилися у безодні...

І відкрилися двері на наш світ, й оті душі, вельми поскромлені, розплилися по широкій діяспорі.

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Барагура

ЧИ З ҐОРБАЧОВСЬКОЇ МУКИ БУДЕ УКРАЇНСЬКИЙ ХЛІБ?

Російська основна лінія внутрішньої і зовнішньої політики від часів Івана Грозного за всіх режимів і устроїв має визначений основний шлях — зберегти неподільність імперії й обволодіти світом. Це дві аксіоми, які, поза малими винятками, признають всі росіяни-патріоти.

На цьому шляху, залежно від коньюнктури й обставин, трапляються викрутаси й вихиляси, але це тільки хвилеві, тактичні відхилення від основної лінії. До тимчасової зміни курсу належить тепер — на внутрішньому фронті гласність і перебудова, на зовнішньому — виведення совєтської армії з Афганістану, скорочення залог і озброєння конвенційної й атомової зброї у сателітних країнах, що межують із західніми кордонами СССР.

Проте гласність і перебудова в більших розмірах допускається тільки на етнічних землях СССР та в мініятюрних балтицьких країнах, які для Совєтського Союзу не мають більшого значення ні мілітарного, ні політичного, ні економічного. У совєтсько-фінській війні совєти досягли своєї цілі, бо здобули доступ до Балтицького моря, а на випадок стратегічної потреби зможуть без опору зайняти ці три країни-ліліпути протягом кількох годин.

Тому цим країнам совєти розлетять якнайбільші уступки „вплоть до отделения", тобто до повної самостійности, щоб показати світові, як далеко йдуть у признанні прав поневоленим народам у політичній ділянці. Та й міжнародноправне становище цих країн куди спритливіше від інших поневолених совєтами народів. Коли закінчилася Друга світова війна німецькою програною, тоді виринула проблема визначення західніх і північно-західніх кордонів СССР. Ця проблема була предметом довшої конференції Сталіна з британським міністром закордонних справ Іденом. Розмова велася у напруженій атмосфері й гострому тоні через настирливість Сталіна й неуступчивість Ідена щодо долі прибалтицьких країн. Сталін катеґорично домагався згоди Ідена на негайне анексування їх СССР, а Іден невгнуто відсував домагання свого співрозмовника і заявив, що без консультації з Черчілем і Рузвелтом він на власну руку за ніяких умов не може дати своєї згоди на приєднання Литви, Латвії й Естонії до Совєтського Союзу. Своє становище мотивував тим, що ці країни дісталися під совєтську окупацію щойно після німецько-большевицької війни.

Побачивши, що не зважаючи на настирливість й нахабство Іден не змінить свого становища, Сталін спитав його про західні кордони СССР, конкретно про Західньо-Українські землі. На те Іден без вагання відповів, що не бачить жадних перешкод на анексію цих земель совєтами, бо вони були вже в їхньому посіданні після німецько-польської війни.

В тому й лежить основна різниця між шансами на зміну політичного статусу прибалтицьких країн і України. При тому в користь совєтів промовляє і цей момент, що ЗСА в своїй закордонній політиці традиційно стоять за нерозчленування Росії, СССР не дивлячись, який там режим не був би, а таке становище покривається з політично-державницькою концепцією наших поневолювачів.

Свої дотеперішні добросусідські взаємини зі ЗСА совєти використовують на знетралізування самостійницько-державницької концепції української заокеанської спільноти. Вони розраховують на те, що старше покоління, яке пам'ятає Визвольні Змагання й пізніші трагічні наслідки програної нами війни, штучний голод в Україні, криваву розправу зі свідомим українством часів „українізації", розстріли й вивози до концтаборів за час першої совєтської окупації Галичини та впередень приходу німців у 1941 році й яке є носієм ідеї незалежної, самостійної, суверенної Української Держави — поволі вимирає, а на його місце приходить молодше покоління. Воно необізнане з минулими трагічними досвідченнями нашого народу, яких довелося зазнати від окупантів ранішим поколінням. В очах молодшого покоління старші попередники своєю політикою не здобули позитивних успіхів. Це нове покоління за всяку ціну шукає контактів із земляками в Україні, вважаючи, що там є ця сила, яка має рішити долю України. Це правда, що там є ця сила, але питання, як вона вирішить цю історичну долю?

Використовуючи цей переходовий час „зміни варти" та покращання взаємин з Америкою, яка досі, за словами колишнього президента Реґена вважала СССР „імперією зла", совєтська політика робить колосальне зусилля, щоб вбити клин поміж двома поколіннями української заокеанської спільноти й за всяку ціну

(Закінчення на стор. 4)

Мирослав Лабунька

ОРЕСТ СУБТЕЛЬНИЙ І ЙОГО ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

I.

Усе, що створено на Україні за останні 60 років, поточено бацилею недуги. Як може розвиватися національне дерево, коли йому зрубано півкорні? Що таке українська історія — без істориків, коли нема ні козацьких літописів, ні історії Русів, ні Костомарова, Марковича, Бантиш-Каменського, Антоновича, Грушевського.

Василь Стус

І дійсно! Як може існувати історія без істориків? Отож, вона й не існувала. Її за совєтської дійсности в Україні не було. Була пропаганда. (Мова тут не про цінні не раз причинки поодиноких охайливих істориків, а про українську історіографію, як таку. Цим поодиноким історикам належиться признання за їхню мужність бути вірними своїй професії і покликанню). Про білі плями в історії заговорили урядові чинники й партійні діячі СССР. Минулого року, що був ювілейним роком тисячоліття прийняття християнства в Русі-Україні, з яким прийшла писемність, а тим самим і історична документація, у школах СССР не відбулися іспити з історії, бо, як виявилося її, як такої, не було. Крім білих плям, маємо ще до діла з викривленням цілого історичного процесу — не одного, а багатьох народів, а то й всієї людськости взагалі; маємо до діла з фабрикуванням подій, перекрученням і викривленням та підставлюванням фактів, як і з їх запереченням. Таке трактування історії, як науки, в цілому СССР через десятиліття, мало набагато більш трагічне відлуння і наслідки в Україні.

* *

Різні ділянки мистецтва, наука та історія, як відомо, мають своїх божеських покровителів в особах богинь, що їх називають музами. Поцілунок музи означає талант і успіх. Поцілунок музи Кліо не завжди однак приносив її поклонникам щастя, а в випадку українських істориків це найчастіше — нещастя. Українські історики вже кількох останніх ґенерацій зазнали систематичних переслідувань та знищень. Бути українським істориком за останнє століття — це було й є рисковним заняттям. Реєстр українських істориків, що їх переслідували тільки за совєтської влади й яких в більшості знищено, виносить понад п'ятдесят осіб. А коли додати осіб з допоміжних наук, без яких історична наука не може існувати, то число це подвоїться. Між ними були найвизначніші вчені з титулами академіків, як Михайло Грушевський, що помер серед загадкових обставин, Т. М. Слабченко, Ф. Т. Шміт (візантолог), і А. Л. Рудницький (географ).

Варто тут згадати, а то й підкреслити той факт, що всі три історики, що їх у своїй книзі Орест Субтельний згадує, як своїх менторів, а це: Іван Лисяк Рудницький Олександер Оглоблин і Омелян Пріцак, тільки чудом спаслися від заглади. Рудницькому й Пріцакові загрожувала смерть і від німецької влади в часі війни. Коли кинути оком у минуле, то виринає направду трагічний образ переслідування українських істориків і історії. І так, ментор О. Пріцак Іван Крип'якевич також був репресований, ув'язнений і засланий на деякий час, а знову його ментор і учитель Михайло Грушевський був в'язнем у різний час австрійської і російської імперій, та змушений на заслання в часі Першої світової війни російською царською владою, а під кінець життя — совєтською владою, яка й доконала його. Знову ж Грушевського ментор — Володимир Антонович, хоч і не зазнав ув'язнення, чи заслання, мусів зносити всякі шикани й неприємності зі сторони імперських державних чинників. Вистачає лише згадати, що не міг своїх праць друкувати українською мовою, як і всі інші українські історики, що жили й творили в Російській царській імперії перед революцією 1905 року.

Хоч Микола Костомаров не був учителем Антоновича, але він тим не менше його ментор, як і інших істориків України, що виростали після нього. І він сам й інші з його ґенерації зазнали ув'язнень і переслідувань. Він сам — за Кирило-Методіївське Братство. За це потерпів також Тарас Шевченко. Оце є той творчий родовід сучасного історика й автора нової книги Ореста Субтельника. Що спільного мають цих п'ять ґенерацій українських істориків? — А це, що всі вони займались українською історією і були за це переслідувані всіми режимами, що під ними їм довелось жити й творити.

* *

Але істориків переслідували не лише займанці в Україні. Для приклади згадаю, що Геродот з Галікарнасу (490-424 перед Христом, котрого називають батьком історії, мусів іти на вигнання за те, що виступив проти тиранів і тиранії. Він і помер на чужині, як громадянин чужої держави — міста в південній Італії. На вигнанні написав він свою історію греко-перських війн. На вигнанні провів також 20 років свого життя автор історії (пелепонезьких війн) Тукидид (400 р. перед Христом), де й написав свій твір. Його обвинувачували (неоправдано) атенці у зраді батьківщини. Переслідуваний був і візантійський історик Прокопій (помер біля 562 р), за те, що не догодив суверенам (в дійсності суворо критикував і висміяв їх) — цареві Юстиніянові й його дружині Теодорі.

Продовження буде

„Ослав'яни"...

(Закінчення зі стор. 1)

ми всі також і з молодняком, як й з старшими членами ансамблю, з тими, як воно пізніше показалося, чудовими лемківськими музикантами-скрипалями.

Небагатьом гостям ансамблю вдалося розглянутися по крамниці Василя Фенцора, яка міститься при вході до Українського Нароного Дому в Сиракюзах, до якої чимало із молодих мокр'ян ввійшли, щоб побачити чи не перший раз всякого рода товарів українського мистецтва. До речі, В. Фенцор причинився дуже багато до влаштування виступу „Ослав'ян" в нашій громаді. До прийняття цих ранніх жайворонків з-понад Ослави причинилася зокрема громада української православної церкви ім. св. Луки під духовою опікою її настоятеля о. Петра Сівки (який як недавний громадянин Польщі багатьох із „Ослав'ян" знав особисто, і мав між ними свого двоюрідного брата), та під проводом її голови Леоніда Ємця. Ці добродії не лише обдарували „наших найменших братів" з Польщі щиросердечними привітами, але й теплим обідом та ще й подарками.

В год. 5-ій вечора „Ослав'яни" вже зібралися в авдиторії місцевої школи, щоб зробити генеральну пробу та щоб в год. 7-ій бути готовими до першого виступу в ЗСА у Сиракюзах, так для місцевої української громади, як і для чисельної довколишньої громади міст Ютики, Мінґгемтону, Елмайри, Рому, та Обирну.

Ще „Ослав'яни" зі сцени не сходили, як многолюдна публіка почала виповняти залю до вінців. Всі і всякого віку, йшли як це було давно, як на „празник" до Мокрого. Бажалося побачити 19-літній дорібок мокр'ян, але щобільше, хотілося стрінутися з очима тих, батьки яких були засуджені на таке знищення, яке стрінуло їхнє сусіднє село — Завадку Морохівську, яку під кінець Другої світової війни було спалено польським військом, а населення її було вирізане.

Здавалося, що не діждемося моменту коли пічне відхилятися куртина, коли перед нами стануть лемківські молоді „парубки" і „дівки", в повній готовості себе якнайкраще зарепрезентувати, завоювати собі увагу і прихильність, максимум догодити публіці. І ось, як би щось не реальне, неначе духи лемківських предків „воскресають" на очах діти лемків, що вже 40 років скитаються на вигнанні, відроджені прометейці, які хоч покриті ранами на їх молодих серцях і душах, бадьоро і гордо стають під написом „Кайдани порвіте...", і молодими голосами „соколиських" соловіїв та грімким ревом Ослави починають свою програму „Заповітом" нашого найбільшого страдальника-пророка Тараса Шевченка.

Про самий мистецький виступ „Ослав'ян" напишуть компетентні в цій ділянці люди. Треба одначе підкреслити, що програма в цілому є наповнена притаманною лемкам динамікою, а заразом і повздержливістю; тенденцією до спонтанної вибуховості, але й до її раптового спаду; голоси виповнені солодкою милозвучністю, а рухи швидкі, скромні, деколи малозамітні. „Ослав'яни" на сцені — це неначе лемківська травнева лука, все кишить, Божий світ у своєму найкращому виді. „Ослав'яни" — це справді найкращий „цвіт калини", поетичність нашого прещінного карпатського фолкльору сама в собі. То й ж не диво, що так щедро публіка членів цього ансамблю так щиро нагороджувала, і не лише оплесками! Нагороджувала й господаря Богдана Сюдрика за його вміле ведення програмою, а зокрема за його власні високомистецькі виступи.

На кінець програми виступив з подякою „Ослав'янам" автор цих рядків, а малі красуні — Моніка і Аня Бабяки з Обирну вручили „Ослав'янам" чудову китицю цвітів. Він їх й вітав в імени Українського Народного Союзу (спонзора виступів по ЗСА цього ансамблю), та в імени цілої громади міста Сиракюзи та околиці. Висловлено велике признання мистцям за їх чималі осяги в ділянці плекання фолкльорного мистецтва, української культури взагалі, за їх великий вияв уваги і пошани до української мови, зокрема у зв'язку із цим роком Шевченкового 175-ліття та за їх відданість і завзяття у змагу за існування українства у Польщі. Приїзд „Ослав'ян" до нас в час святкувань Воскресіння Христового, 175-ліття ювілею народження Тараса Шевченка та на порозі нашого вступу в друге тисячоліття нашого Християнства, зокрема в цей час знаменних подій в Україні, не міг не витворити спеціяльного символічного значення для господарів, як і для гостей.

В імени молоді „Ослав'ян" дякується Відділові ООЛ в Чиракюзах, а зокрема його голові Василеві Майковичеві, за його скромні подарунки вміщені у святочні картки, які отримав кожний член ансамблю. Це саме зробив і Відділ ООЛ в Обирні — дуже працьовита Оля Халупа роздала гостям подарунки. Зложили подарунки вдячности „Ослав'янам" і Українська Кредитівка „Самопоміч" в Сиракюзах, як й 39-ий Відділ УНСоюзу в Сиракюзах.

Дякується за всесторонню підтримку в організуванні виступу „Ослав'ян" о. парохові української католицької церкви ім. св. Івана Хрестителя Петрові Дудякові, Теодорові Валюсові за невтомну організаційну і опікунську працю, Орестові Хмарі і Михайлові Якимові за продаж квитків, а також за розпродаж квитків Українському Народному Домові та Кредитівці „Самопоміч".

Зокрема належиться щира подяка всім тим родинам, які порозбирали поміж себе дорогих гостей і примістили їх по своїх гостинних хатах на переночування, дали їм можливість нас краще пізнати та виявили їм нашу вдячність за їх небуденні труди, нашу пошану і любов, додаючи їм ще більшої наснаги до праці для добра української нації.

Кінцеві теплі слова вигосили голова УСКТ мґр Є. Кохан, маестро Є. Могила та Б. Сюдрик.

На кінець залишається ще підкреслити, що „Ослав'яни" доповнили образ фолкльорного мистецтва сучасної, знищеної, обкраденої української Лемківщини, який нам передала „Лемковина" в час її перебування ту між нами. Є надія, що провідники обох цих високовартісних мистецьких ансамблів на майбутнє будуть із собою ближче співпрацювати, ділитися завданнями згідно із їх реальними можливостями. З другої ж сторони, факт є, що „Ослав'яни" є дітьми Лемківщини, яка знаходиться може чи не в найтрагічнішому положенню з усіх українських поселень в цілому світі. Тому саме вони, із свого власного „подвір'я", повинні присвятити їй більше уваги, за неї більше обстоювати. На нашу думку „Ослав'яни" зовсім виглядали б далеко краще і ефектовніше, якщо вони виступали б в команецьких строях.

Є історичний переказ, що після того як Ярослав Мудрий переміг ляхів над річкою на Лемківщині, сказав: „Ось Слава"!, від чого пішла і її назва „Ослава". Ось слава і вам „Ослав'яни"!

Вечір закінчено громовим „Христос Воскрес" та українським національним гимном.

Увага!! **Увага!!**

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Земляків Стрийщини

відбудуться в суботу, 22-го квітня 1989 року
в домі Наукового Т-ва ім. Шевченка (НТШ) в Ню йорку, Н. Й.
при 63 Четверта Авеню

Початок Зборів о год. 10-ій ранку

ЗЕМЛЯКІВ СТРИЙЩИНИ ДО ЧИСЛЕННОЇ УЧАСТИ ЗАПРОШУЄ

КОМІТЕТ СТРИЙЩИНИ

За посередництвом **ГЕНРІ МІХАЛЬСЬКОГО**

УКРАЇНСЬКИЙ АНСАМБЛЬ ПІСНІ І ТАНКУ

ОСЛАВ'ЯНИ

КОНЦЕРТОВЕ ТУРНЕ по ЗСА і КАНАДІ

що його спонзорує

Український Народний Союз *і* **Комітет Українців Канади**

ВАШІНҐТОН, Д. К. — Четвер, 6-го квітня, 7:30 веч.
Archbishop Carroll H.S. Aud., 4300 Harewood Rd. NE

ЮНІОН, Н. Дж. — П'ятниця, 7-го квітня, 7:30 веч.
Burnet Junior H.S. Aud., Caldwell Avenue and Morris Avenue

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Субота, 8-го квітня, 7-ма веч.
Northeast H.S. Aud., Cottman and Algon Street

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Неділя, 9-го квітня, 2:30 по пол.
Hunter College Aud., 69 St. (bet. Lexington and Park)

КЛИФТОН, Н. Дж. — Неділя, 9-го квітня, 7:30 веч.
Senior H.S. Aud., 333 Colfax Avenue

КЕРГОНКСОН, Н. Й. — Вівторок, 11-го квітня, 7:30 веч.
Soyuzivka — Ukr. Nat'l Assoc. Estate, Foordmore Rd.

ПОТТСВІЛЛ, Па. — Середа, 12-го квітня, 7-ма веч.
Academic Center, 1501 Laurel

С. БАВНД БРУК, Н. Дж. — Четвер, 13-го квітня, 7:30 веч.
Дім Української Культури, 135 Davidson Avenue

ЙОНКЕРС, Н. Й. — П'ятниця, 14-го квітня, 7:30 веч.
Saunders H.S. Aud., 145 Palmer Rd.

БОСТОН, Масс. — Субота, 15-го квітня, 7:30 веч.
Kresge Aud. — M.I.T. (Cambridge), Mass. Avenue

ГАРТФОРД, Конн. — Неділя, 16-го квітня, 3-тя по пол.
Bulkeley H.S. Aud., 300 Wethersfield Avenue

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Вівторок, 18-го квітня, 7:30 веч.
Eastridge H.S. Aud., 2350 E. Ridge Rd.

БАФФАЛО, Н. Й. — Середа, 19-го квітня, 7-ма веч.
McKinley H.S. Aud., 1500 Elmwood Avenue

ОШАВА, Онт. — Четвер, 20-го квітня, 7-ма веч.
St. George's Heritage Center, 38 Jackson Avenue

САДБУРИ, Онт. — П'ятниця, 21-го квітня, 7:00 веч.
United Steel Workers of America Aud., 92 Frood Rd.

ГАМИЛТОН, Онт. — Субота, 22-го квітня, 7:30 веч.
Delta Secondary School Aud., 1284 Maine St. E.

ТОРОНТО, Онт. — Неділя, 23-го квітня, 3-тя і 7-ма веч.
Convention Centre Theatre, 255 Front Street W.

Квитки до набуття в українських крамницях і при касі.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ МАДЯРСЬКІ газети повідомили про перенесення гробу колишнього прем'єр-міністра Мадярщини під час революції в 1956 році Імре Надя і чотирьох його найближчих співробітників на більш престижеву секцію цвинтаря в Будапешті. Перехования тіл, тобто новий похорон Надя, відбудеться 16-го червня ц.р., в 31-шу річницю вбивства прем'єра і його співробітників. Закордонні кореспондети думають, що в похоронах візьме участь велике число мадярів та представництва з цілої країни.

Філія Українського Католицького Університету в Чикаґо

влаштовує

в суботу, 8-го квітня 1989 року

АКАДЕМІЧНИЙ ВЕЧІР

на відзначення 175-ліття народження

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

В ПРОГРАМІ ДОПОВІДІ:

„Актуальність Шевченка в сучасному світі"
проф. Тома Бирд, Нюйоркський Університет (англ. мовою)

„Шевченко і духовна ситуація в Україні"
д-р Микола Жулинський, Інститут Літератури ім. Шевченка (Київ)

Після доповідей — товариська зустріч з доповідачами і прийняття, влаштоване 6-им Відділом Союзу Українок Америки.

Початок о год. **6-ій веч.**
у великій авдиторії
Культурного Осередку свв. Володимира й Ольги

Карпатський Союз, Об'єднання Закарпатських Українців

при співпраці

Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Метрополії Ню Йорку

— влаштовує —

СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ

для відзначення 50-ліття проголошення незалежности

КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

в залі школи св. Юра, 216 Схід 6-та вул., Ню Йорк
в неділю, 16-го квітня 1989 р. о год. 2-ій по пол.

В ПРОГРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ:

Вступне слово .... *д-р Вікентій Шандор*
Святкове слово .... *проф. д-р Іван Головінський*
Мішаний хор *„Думка"* .... *дир. Семен Комірний*
Сопрано соліст .... *Ляриса Маґун-Гурин*
Баритон соліст .... *Микола Голодик*
Ольга Шкафаровська-Рудик .... рецетація

В дусі соборности всіх земель України просимо все Українське Громадянство міста Ню Йорку й околиць до численної участи.

Даток $5.00 **СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ**

Страшний...

Закінчення зі стор. 2.

Останньо прийшла біленька, мов голуб, душа, недочуваючи трошки на праве вухо.

— Що доброго ти зробила, скажи, сповідайся, говори правду. Душа мовчала, бо не мала чим похвалитися.

— А милостиню чи ти давала?

— Весь гонорар від „Свободи" роздала бідним.

— А кому, — спитав Господь, і наставив цікаве вухо.

— О, Боже! Я не можу сказати, бо що дає правиця, хай не знає лівиця!

— Що корисного ще зробила, християнська душе?

— Нічого більше, абсолютно нічого, відповіла душа.

Тоді Господь подивився на небесний комп'ютор, що працює невпинно від створення світу. В цю мить засіяло його обличчя, розпогодилось чоло, і все Єство Його заясніло безмірною, щасливою радістю.

— Ти забула свою найбільшу заслугу, і в цьому році найважливішу справу. Ти навчила свою дитину української мови.

І з'явилися янголи світлосяйні, й понесли оту душу на землю доживати її кончини...

У світлу пам'ять д-ра О. Радивила

Незабаром мине два роки, як відійшов від нас у Вічність д-р Олександер Радивил, колишній лікар у Нижневі коло Станиславова, а потім анестезіолог в Чикаґо і Ракфорді, Іллиной. Народився він в 1903 р. в Калуші в сім'ї правника Івана і Йозефіни (Данда) Радивилів. Середню освіту одержав в Українській державній гімназії в Станиславові, де його батько за Австрії був суддею.

Св. п. О. Радивил

Медичні студії закінчив у Львівському університеті в 1935 р. Д-р Радивил відбув свою шпитальну практику в Станиславові, а потім відчинив лікарську ординацію в Нижневі коло Станиславова, яку провадив до вибуху Другої світової війни.

В 1939 р. виїхав він з братом на Захід та працював у Лодзі. Тут одружився з Марією Лукасевич, яку знав ще з Нижнева, де її батько був управителем 7-клясової школи. З нею потім мав дві дочки Зірку й Орисю.

В 1943 р. д-р Радивил був покликаний як військовий лікар до Української Дивізії „Галичина", з якою пройшов всі воєнні дії та два роки полону в Нойгамері.

По звільненні з полону працював лікарем в переселенчому таборі в Авсбурзі, а в 1951 р. еміґрував до Америки та поселився з родиною в Чикаґо. Тут згодом відбув свій інтершіп та трирічну резидентуру в анестезіології.

Після зложення нострифікаційних іспитів у Вірджінії (1958) і Чикаґо д-р Радивил працював анестезіологом.

В 1979 р. відійшов він на заслужену емеритуру. Д-р Радивил був членом кількох американських медичних товариств та Українського Лікарського Т-ва в Чикаґо і, по можності, брав участь в лікарських сходинах, з'їздах і бенкетах.

Помер 30-ого травня 1987 року та залишив в смутку дружину Марусю і дві доні Зірку і Орисю з родинами.

Д-р Павло Пундій

В ДЕСЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

БАТЬКА

бл. п.

Проф. ВОЛОДИМИРА ВОВЧКО-КУЛЬЧИЦЬКОГО

складаю:

$200.00 .... **на фонд Сестер Василіянок**
$200.00 **на Собор Пресв. Родини у Вашинґтоні**

ЛІДА КУЛЬЧИЦЬКА ҐІФФЛЕР

В П'ЯТНАДЦЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

св. п.

ІВАНА МИКИТИНА

9-го квітня 1974 р.
будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

9-го квітня 1989 року

в церкві св. Свщм. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., о год. 10-ій рано та
в церкві Непорочного Зачаття Діви Марії в Лос Анджелес, Кал.

Просять згадати пам'ять Покійного в своїх молитвах
ВАСИЛИНА — вдова
та сини — БОГДАН і ІВАН Ю. з родинами

ОМУС — Об'єднання Мистців Української Сцени

Пройняті глибоким смутком, жалем ділимося печальною вісткою з громадянством, акторами, діячами театрального мистецтва, друзями, знайомими й усіми, які люблять українську сцену, що у вівторок, 28-го березня 1989 р. неждано й несподівано помер на розрив серця наш друг

св. п.

Володимир Довганюк

актор, режисер і керівник Драматичного Ансамблю „Заграва" в Торонто, Канада.

Хай пам'ять про Нього залишиться назавжди серед нас усіх!

Управа і члени ОМУС

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що в суботу, 1-го квітня 1989 р. по довгій недузі відійшла у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

АННА ПИЛИП ОЗОРОВСЬКА

родж. в Дзиндранові, 28-го грудня 1919 р.

ПОХОРОН відбувся з церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж. у вівторок, 4-го квітня 1989 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
ІВАН — чоловік
ОЛЬГА — дочка
ІВАН — син
ОМЕЛЯН — зять
ДЖЕН — невістка
ШОНА, МИХАЙЛО, ТАНЯ І НІНА — внуки

Авторський вечір інж. С. Куропася в Чикаґо

Заходом Окружного Комітету УНС в Чикаґо та Інституту Модерного Мистецтва під кінець минулого року в приміщенні Інституту відбувся надзвичайно цікавий авторський вечір довголітнього діяча й піонера іміґрантського руху інж. Степана Куропася з нагоди виходу в світ його прецікавої книжки „Спогади з України й 60 років в Америці". На цей вечір прибуло понад 100 осіб добірної публіки, яка в надзвичайно теплій і товариській атмосфері провела кілька годин, слухаючи доповідачів та розповіді автора і його сина д-ра Мирона Куропася.

Вечір відкрив голова Окружного Комітету УНС Михайло Ольшанський, вітаючи автора і всіх присутніх та попросив до слова д-ра М. Куропася, який вів програмою. Першим доповідачем був інж. Юрій Дачишин, довголітній приятель автора, яких дружба датується ще з гімназійних літ у Перемишлі і триває до сьогоднішнього дня. У своєму слові коротко начеркнув він життєвий шлях друга і вказав на його постійну участь у визвольних змаганнях за нашу державність і продовжування служби для України також і на еміґрації в рядах УВО і ОУН, а пізніше ОДВУ. Він часто затримувався на цікавих моментах Куропасевих спогадів, деколи квестіонуючи брак докладнішого підходу до висунених автором споминів та бажаючи кращого їх проаналізування на політичному ґрунті. Не поминув його ролі в допомоговій акції ЗУАДК-у, в якій Куропась був відзначений рекордовим числом спроваджених до Америки скитальців, яких постійно приймав і в себе вдома. Перечислив його 60-літню працю для української громади в Америці, яка кількакратно відзначила його, вибираючи на визначні пости в Уряді УНС, УККА, ЗУАДК, Централі ОДВУ, редактора „Самостійної України" та довголітнього дописувача до „Свободи", а також довголітнього голови видавничої спілки в Чикаґо.

Українська громада в Америці, а то й в Европі, добре знає інж. Степана Куропася, який ціле своє життя присвятив службі Батьківщині і своєму народові.

Чергове слово припало д-рові Степанові Самбірському, який, говорячи про Куропасеву книгу споминів, старався визначити її жанр як літературного твору, перераховуючи і характеризуючи всі їх можливі види. Він також вказав на потребу кращої коректи текстів і браку індексу, який є необхідним як для звичайних читачів, так і для дослідників історії нашого поселення, яким набагато легше було б черпати з багатого змістом матеріялу.

До критичних зауваг долучився ще Роман Припхан, який жалував, що Куропась проминув у своїх споминах згадати і про спортове товариство „Леви", і інші події громадського характеру, рівнож критикуючи численні коректорські помилки. Опісля в мистецькій частині вечора виступила Олександра Мудра, яка схарактеризувала твір Куропася, як надзвичайно цікаву книгу спогадів, що короткими начерками представляє його дитинство, сирітство та

Інж. Степан Куропась

шкільні роки, а далі веде нас через воєнні роки Першої світової війни, в якій брав активну участь, Другої світової війни і скитальщину до осідку в Америці і його громадську діяльність на поселенні. Вона підкреслила, що однією з найважливіших прикмет тієї книги життя автора є його живі, щирі і безпретенсійні описи, сповнені притаманного Куропасеві гумору, який поруч з його незвичайною громадською діяльністю приніс йому загальне признання, а навіть... славу. Це його надзвичайне вміння бавити читача смішними ситуаціями, які одначе були дійсною трагедією українського юнака чи українського вояка під загарбницькою окупацією Австрії і коротко Росії та Польщі, ставлять його в ряди цікавіших авторів, що їхні твори читається легко і скоро. Його писання можна порівняти до „Пригод хороброго вояка Швейка" Гашека. С. Куропась також відомий український журналіст, який протягом довгих літ писав на різні теми, зокрема редаґуючи Чикаґську хроніку, яка друкувалася на сторінках „Свободи". Його статті — це своєрідна історія українського поселення в Америці, його організацій, політичних угруповань і товариств, а зокрема історія росту і діяння УНС, в якому інж. С. Куропась, будучи його будівничим від самого початку займав важні пости, а протягом останніх 26 літ є почесним членом Головного Уряду.

Відтак прочитала вона власний вірш, присвячений найстаршому чикаґському Союзовому піонерові, в якому в гумористичній формі представила Куропася і його рід та його початки в Америці, а згодом — уривки його „Споминів". Мабуть, інтерпретація прочитаного звучала добре, бо з усіх сторін залі розлягалися вибухи веселого сміху, а в очах автора появилися радісні грайливі іскорки. Всім було приємно. Кожний з нас був свідомий, що дане нам було почути правдиві спогади подій в Україні тих далеких років, свідком яких був С. Куропась. Йому ж бо минулої осени сповнилося 88 літ. А довелося йому в житті особисто зустрічатися з російським царем Миколою в 1915 році, служити австрійському цісареві в 1917 році, і в польській армії.

Далі слідувало читання цікавих спогадів про оригінальний вечір в Чикаґо (стор. 149), який відбувався якраз у тій самій залі Інституту, і спогад з України про „Українські соняшники". Цей останній був вершком авторського успіху Куропася, бо по залі рокотом покотився сміх, який довго не вгавав. І, накінець, прочитала вона уривки з поезій, присвячених Куропасеві покійним Теодором Курпітою. Зворушений був так автор, як і його син Мирон. Тепер прийшла черга на сина поділитися з присутніми споминами про батька, який зумів виховати його в українському патріотичному дусі на цінну одиницю суспільства поза межами батьківщини. Він щиро розказував, як важко було йому, малому тоді хлопчині, вивчати, не знати чому, українську мову. Та батькова терпеливість і доброзичливість приковувала увагу хлопця незвичайними „байками" про недалеку зустріч з козаками на конях в Україні, які не зможуть його, Мирона, там зрозуміти, привели до того, що Мирон таки вивчив українську мову, щоб не принести сорому козацькому родові.

І дійшло до того, що не тільки став він українцем, а ще крім того, не абияким патріотом, що замандрував аж до Білого Дому, де став на пості спеціяльного асистента президента Джералда Форда для справ етнічних. Він сьогодні також не тільки довголітній заступник головного предсідника УНСоюзу, але й був директором курсів українознавства на Союзівці. Також написав дві книжки „Сага про Україну" та „Українці в Америці". Крім того написав докторську дисертацію „Українське поселення в ЗСА", яка вимагала багато літ важкої праці та розшуків по всій Америці. Не говорячи вже про останнє заанґажування в Комісії для дослідження голоду в Україні.

Та не про це говорив Мирон Куропась, а про те, як у приватних розмовах, в родинних обставинах його батько оберігався порушувати громадські справи, щоб не каламутити почувань молодого хлопчини, щоб оберегти його від громадських чварів і сварів. І це йому вдалося!

А чи багато сьогодні батьків дбають про те, щоб приховувати перед своїми дітьми партійні неполадки? Навіть якщо йдеться про шкільні справи... Чи багато вміє хоч підтримати позиції вчителів, які виховують всю громаду, бо школа партій не знає... Та діти Степана Куропася мабуть були в кращій ситуації в часі, коли вони виростали, бо добрий батько купив їм чудову фарму біля містечка Кеноша в Вісконсині, де не тільки було багато свіжого і чистого повітря та пахучі овочі і городина, але також власні кури, коні і худоба. І якраз там його діти д-р Мирон і дочка Віра формували свою національну свідомість. Природа робить своє.. і не знає злоби.

Приємно було слухати д-ра Мирона, та прийшла черга на автора і героя вечора, який викликаний публікою радо відповідав на запитання та заохочений поринав у далекі спомини, щоб ще раз розповісти їх зацікавленій публіці. Це був справді унікальний вечір у нашому Чикаґо. А Куропасева пам'ять — просто чудо природи. Тож не дивно, що нікому не спішилося додому, а сам С. Куропась аж порожевів по-хлоп'ячому, а в його очах замерехтіли зорі. Ось що це значить авторський вечір для того, хто його діждався.

За свій труд Степан Куропась не раз дістав велике признання від великих людей. Улас Самчук у своїй книжці „Слідами піонерів" згадує його як одного з найвидатніших піонерів українського життя в Америці. А Іван Кедрин, заслужений редактор виразно сказав, що як С. Куропась, так і його син д-р Мирон тісно пов'язані з історією УНСоюзу. Він як людина високоосвічена визнає плюралізм і, згідно з демократичним принципом, має право „погоджуватися чи не погоджуватися". До сьогодні зберіг він свій життєвий оптимізм, темперамент і почуття гумору.

На цей авторський вечір нашого визначного громадянина наспіли і привіти. Гарного змісту привіт надіслала редактор „Нової Зорі" Іванна Ґорчинська, 12-ий Відділ УЗХ в Чикаґо під головуванням Орести Яримович, а особистий привіт з чудовою китицею троянд склали Галина Грушецька і її сестра Параска Завертайло.

Згодом інж. Степан Куропась виступив на телевізії, куди запросила його двічі наша Марійка Чичула, переводячи з ним цікаві інтерв'ю.

В імени громади приємно *скласти йому подяку*, що зібрав свої писання в одну велику книгу, з якої не раз і не два користуватимуть ті, яким треба буде глянути критично в проблематику призабутих літ перших українських еміграційних поселенців, а також його синові, що не давав батькові спокою і безнастанно закликав до писання.

Олександра Мудра

Радіопрограмі „Пісня України" — 30 років

У неділю, 26-го лютого ц.р. з нагоди 30-ліття існування української щоденної радіопрограми „Пісня України" відбувся великий ювілейний концерт. Сам факт, що заля, де відбувалося святкування, була переповнена, говорить про те, що українська зорганізована громадськість високо оцінює працю радіопрограми, яка постійно приносить в кожну українську хату рідне слово, чарівну пісню і є важливим інформатором величезної української спільности південної частини Онтаріо.

Керівником радіопрограми „Пісня України" є Прокіп Наумчук, а його дружина Вікторія — довголітньою дикторкою радіопрограми. Утримати протягом 30 років радіопрограму, тісно співпрацювати з усіма суспільно-громадськими організаціями, передавати найновіші інформації з українського життя, інтерв'ю з цікавими людьми, пропаґувати живе українське слово, розважати чарівною українською піснею, закликати до національної свідомости, влаштовувати щорічні концерти — це нелегкий труд, який вимагає великої енерґії, максимум часу і самопосвяти. Тому її керівникові належиться заслужене признання за його віддану працю.

Прокопові й Вікторії Наумчук були вручені грамоти від федерального і провінційного урядів, від метрополітального Торонто, від дирекції радіостанції CHWO. На адресу „Пісні України" з нагоди ювілею надійшло багато привітів і листів від керівників федерального і провінційного урядів, від українських суспільно-громадських організацій, а також і від поодиноких радіослухачів, для яких щоденна українська радіопрограма є невід'ємною частиною їхнього життя.

Програма ювілейного концерту була цікава. Проводив концертом довголітній директор „Пісні України", лавреат медалі Тараса Шевченка, артист Борис Дніпровий, розважаючи присутніх протягом усього концерту своїми дотепними жартами. В концерті взяли участь: соліст Степан Шкафаровський, бандурист Юліян Китастий, артист Юрій Бєльський, молода солістка Марічка Глібович, танцювальний ансамбль „Веснянка" під керівництвом Миколи Балдецького, дівочий студентський хор „Лісова пісня" під керівництвом Христини Брездень та гуморист Остап Козаченко.

На цьому концерті були присутні визначні гості: Митрополит Василій з Вінніпеґу, від федерального уряду — Джессі Флис, від провінційного уряду — М. Флин, радний Торонто Василь Бойчук, президент СКВУ — Юрій Шимко, голова Провінційної Ради Комітету Українців Канади — д-р Петро Глібович, голова КУК, Відділ Торонто — інж. Ярослав Соколик з дружиною, директор радіостанції CHWO Майкл Кейн та багато інших.

Д. Резчинська

Чи з Ґорбачовської...

Закінчення зі стор. 2.

здобути підтримку молодшого покоління для концепції „єдинонеділімства".

З цією метою насилають тут різної маси й породи „дисидентів", щоб поширювати ідею федерації, чи конфедерації коштом ідеї самостійности й незалежности. З цією метою підсилюють контакти наукові, культурні, мистецькі, економічні, але на території України ніяких видимих позитивних змін не допускають, навпаки жорстоко, брутально придушують леґальні спроби добитися хоч би мінімальних полегш, як признання української мови державною на терені України, леґалізацію наших Церков, шкільництва. Але частина нашого громадянства так очарована й засліплена гласністю й перебудовою, що не добачає справжнього стану й загрози на майбутнє.

Національно свідомі українці не можуть піти на концепцію федералізму, бо тоді перекреслили б самостійницьку ідею гетьмана Мазепи, яка протиставиться федераційній концепції гетьмана Хмельницького, що проявилася в підписанні ним Переяславського договору, який став початком упадку нашої державности. Ми перекреслили б IV Універсал, ми робили б колосальний крок взад, ми заперечили б самих себе.

Ми не можемо сліпо орієнтуватися на американську закордонну політику щодо Росії у всіх її хамелеонських відмінах, а саме щодо її неподільности, бо американський Уряд керується добром власного народу та власної держави й у даному випадку ця політика розходиться з життєвими інтересами українського народу.

Конференція феодалізму, конфедерації й збереження неподільности російської держави-імперії протирічить нашим інтересам і ми мусимо продовжувати змагання за концепцію, яка йде по лінії наших потреб, реалізуючи слова Т. Шевченка: „Борітеся, поборете!"

Треба рахуватися з фактом, що добрі взаємини ЗСА й СССР можуть кожної хвилини порватися, бо американська політика далі ставиться з резервою до розвою подій в Росії, а й західні держави дораджують обережність. Коли ЗСА і Захід побачать, що примирлива політика їм не на руку, тоді порвуть ці добросусідські взаємини й знову вважатимуть СССР „імперією зла", а наше становище буде дуже незручне.

Сподіватися, що всенародне голосування з СССР, зокрема в Україні, принесе позитивну зміну — сумнівна справа. Поперше — вибори не матимуть характеру прийнятого в демократичних країнах Заходу. Подруге — національна свідомість українських мас доволі низька, вони залякані, стероризовані, вони радше наставлені на позитивні зміни побутового характеру, ніж на зміни вищого порядку. Ще одна слаба сторінка національного життя в Україні, що там політику ведуть з одного боку поети, письменники, мистці, які відзначають чуттєвість, а не холодним розумом, з другого боку інтелектуали — учені, дослідники, які за вдачею є людьми кабінетного типу, теоретики, далекі від реального життя й його потреб. Цей брак людей політики, дипломатії, тверезої думки, рішучости так на батьківщині, як і на поселеннях дається дошкульно відчувати й на його рахунок треба поставити наші необережні кроки й наші невдачі. Поки врізати, треба докладно зміряти.

ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ — АВТОР ПОВІСТИ „ДИВО"

У рубриці „Життя і знання", що її редаґує Лев Яцкевич, п.з. „Нові види лейзерної зброї у ЗСА та СССР", ч. 50-те, з 17-го березня, має бути: „У повісті 'Диво' Павло Загребельний описує жорстоку сцену осліплювання полонених болгарських повстанців командуванням Візантійської армії". — Ред.

Митрополит...

(Закінчення зі стор. 1)

вославного собору, про яку то конечність Митрополит Мстислав писав понад пів року тому до всіх православних патріярхів і первоієрархів автокефальних і автономних Православних Церков.

Ці дві зустрічі і розмови, як сказав Владика Мстислав, стали для нього великою нагородою за всі труднощі і невигоди подорожування у відмінних кліматичних умовинах. Ці зустрічі, як ствердив Владика, були глибокозмістовні, вони виявили радісний факт, а саме — Церква-страдниця поза Україною, у вільному світі, здобула вже в системі всього вселенського православ'я почесне місце і належну їй пошану.

